

Yrkesplugget i Sverige AB
annelee@yrkesplugget.se

Björn Wallqvist
bjorn.wallqvist@yrkesplugget.se

Beslut
2017-06-13
Dnr 40-2016:202

AB 317

Beslut

efter kvalitetsgranskning av yrkesprogrammens
ändamålsenlighet i Yrkesplugget,
Yrkesplugget i Sverige AB

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av yrkesprogrammens ändamålsenlighet under våren 2017. Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma hur skolorna skapar helhet och sammanhang i utbildningen för eleverna på yrkesprogrammen utifrån de kunskaper som uttrycks i examensmålen. Granskningen fokuserar på lärares samverkan och på hur rektor bedriver sitt pedagogiska ledarskap för att skapa en sammanhållen utbildning för eleverna.

Granskningens två huvudfrågor är:

- Samverkar lärarna för att skapa balans mellan teori och praktik så att eleverna får den helhet och det sammanhang som behövs för att utveckla de kunskaper som uttrycks i examensmålen?
- Skapar rektor förutsättningar för samverkan mellan lärare på yrkesprogrammen, och mellan utbildningens olika delar, så att eleverna får den helhet och det sammanhang som behövs för att utveckla de kunskaper som uttrycks i examensmålen?

Granskningen omfattar 36 kommunala och fristående gymnasieskolor. På varje gymnasieskola har ett av följande program granskats:

- Barn- och fritidsprogrammet
- Bygg- och anläggningsprogrammet
- Vård- och omsorgsprogrammet

Granskningen av Yrkesplugget Uppsala med huvudman Yrkesplugget i Sverige AB ingår i detta projekt. Yrkesplugget Uppsala besöktes den 3-4 maj 2017. Ansvariga inspektörer har varit utredarna Johanna Salomonsson och Ann-Sofie Svensson.

På Yrkesplugget Uppsala har Skolinspektionen granskat bygg- och anläggningsprogrammet.

I samband med besöket genomfördes intervjuer med rektorer, lärare, elever och APL-handledare (APL = arbetsplatsförlagt lärande). För att kunna bedöma rektors och lärares arbete med skapa helhet och sammanhang i utbildningen för eleverna på utvalt yrkesprogram har Skolinspektionen även begärt in ett antal dokument, bland annat dokument som visar på lärares samverkan och på vilket sätt den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen bidrar till helhet och sammanhang i elevernas lärande.

I detta beslut redovisar Skolinspektionen iakttagelser, analyser och bedömningar. Beslutet ger också en beskrivning av de utvecklingsområden som framstått som mest centrala att prioritera i det lokala kvalitetsarbetet.

2017-06-13

3 (13)

Dnr 40-2016:202

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de huvudmän och skolenheter som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden hos andra gymnasieskolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen bedömer att Yrkesplugget arbetar för att eleverna på bygg- och anläggningsprogrammet ska få helhet och sammanhang i sin utbildning utifrån de kunskaper som uttrycks i examensmålen, men att det finns områden som behöver utvecklas.

Granskningen visar att lärarna utgår från examensmålen i planeringen av sin undervisning och att lärarna i gymnasiegemensamma ämnen och yrkeslärarna samarbetar bland annat genom ämnesövergripande projekt. Däremot visar granskningen att APL-handledarna saknar nödvändig kunskap om skolans författningar och sitt uppdrag, samt att det är oklart om den kunskap som skolan förmedlar till arbetsplatserna når fram till handledarna, så att de får den kunskap som behövs för att kunna erbjuda eleverna det stöd de behöver. Skolinspektionen bedömer att elevernas yrkeskunnande och fortsatta behov av lärande därmed riskerar att inte bli likvärdigt.

Vidare bedömer Skolinspektionen att skolledningen uppmuntrar samarbete mellan lärare i yrkesämnena och lärare i gymnasiegemensamma ämnen. Rektorn ger tillräckliga organisatoriska förutsättningar för att lärarna ska kunna samverka i syfte att skapa en utbildning där eleverna får ett sammanhang i sina studier.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver se till att APL-handledarna får god kunskap om sitt uppdrag, exempelvis genom att se till att handledarna genomför handledarutbildning så att de kan utgöra ett gott stöd till eleverna under deras arbetsplatsförlagda lärande.

Beskrivning av huvudman och besökta skolenhet

Yrkesplugget är en fristående gymnasieskola i Uppsala. Huvudman för gymnasieskolan är Yrkesplugget i Sverige AB. Skolan erbjuder två gymnasieprogram: bygg- och anläggningsprogrammet samt fordon- och transportprogrammet. Skolan leds av en rektor. Lärarna är organiserade i arbetslag efter program och i

2017-06-13

4 (13)

Dnr 40-2016:202

arbetslaget för bygg- och anläggningsprogrammet ingår lärare i yrkesämnena samt en lärare i samhällskunskap. Vid besöksstillfället går 182 elever på skolan varav 61 elever går på bygg- och anläggningsprogrammet.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redogör Skolinspektionen mer utförligt för sina bedömningar kring frågeställningarna.

1. Samverkar lärarna för att skapa balans mellan teori och praktik så att eleverna får den helhet och det sammanhang som behövs för att utveckla de kunskaper som uttrycks i examensmålen?

Enligt 16 kap. 6 § skollagen (2010:800) ska det för varje nationellt program finnas examensmål som innehåller mål för programmet. Av förarbetena till skollagen (prop. 2008/09:199 s. 117.) framkommer att examensmålen ska ligga till grund för planeringen av utbildningen och undervisningen från elevens första dag på programmet. Det framkommer också att examensmålen ska styra utbildningen och gymnasiearbetets utformning och innehåll. Av 1 § förordning (2010:14) om examensmål för gymnasieskolans nationella program framgår bland annat att examensmålen gäller utöver de gemensamma kunskapsmål för gymnasieskolans nationella program som anges i läroplanen för gymnasieskolan.

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy 11) föreskriver i kapitel 2.1 bland annat att läraren ska:

- i undervisningen skapa en balans mellan teoretiska och praktiska kunskaper som främjar elevernas lärande,
- samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen,
- organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjlighet att arbeta ämnesövergripande.

1.1 Ger samarbetet mellan lärare i yrkesämnena och gymnasiegemensamma ämnen eleverna möjlighet till en upplevelse av helhet och sammanhang i sin utbildning?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att samarbetet mellan lärare i yrkesämnena och lärare i gymnasiegemensamma ämnen fungerar väl och ger eleverna möjlighet till en upplevelse av helhet och sammanhang i sin utbildning. Granskningen visar att lärarna utgår från examensmålen i sin planering av undervisningen och att det förekommer kollegialt lärande lärare emellan.

2017-06-13

5 (13)

Dnr 40-2016:202

Granskningen visar vidare att lärarna arbetar med infärgning, det vill säga att låta ämnen samspela med varandra i undervisningen. Vidare visar granskningen att lärarna i gymnasiegemensamma ämnen och lärarna i yrkesämnen samarbetar med varandra, bland annat i de ämnesövergripande projekt som skolan genomför.

Undervisningen planeras och genomförs med utgångspunkt i examensmålen

Såväl yrkeslärare som lärare i gymnasiegemensamma ämnen uppger i intervjuer att de utgår från examensmålen när de planerar undervisningen. Lärarna berättar att när de gemensamt planerar så kallade "case", som är ämnesövergripande samarbeten mellan yrkesämnena, svenska, matematik, engelska, samhällskunskap och idrott och hälsa i årskurs 1, så utgår de från examensmålen. I rektors verksamhetsredogörelse framgår att skolan arbetar med sju olika "case" under årskurs 1. "Casen" används för att genom examensmålen sätta de gymnasiegemensamma ämnena i byggämnet i ett sammanhang, så att eleverna ska uppleva ett större intresse och högre motivation för att läsa dessa ämnen. Av intervju med lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena och dokument som Skolinspektionen tagit del av framgår att i ett "case", "The aid workers" så får eleverna välja ett land som befinner sig i konflikt. Utifrån det så ritar och planerar eleverna en fritidsgård som ska användas av ensamkommande flyktingar. Av dokumentationen framgår vidare att eleverna bland annat examineras genom att hålla ett tal som ska innehålla referenser till arbetsmiljölagen, ergonomiska problem på arbetsplatsen samt diagram och statistik som ska stödja talets innehåll. Lärarna berättar i intervju att alla undervisande lärare i "caset" lyssnar och bedömer talet utifrån sitt ämne. I verksamhetsredogörelsen uppger rektor att casearbetet utvärderas efter varje läsår för att följa upp hur väl de möter kurs- och examensmål.

Lärarna berättar hur eleverna på olika sätt får öva på de kunskaper och färdigheter som framgår av examensmålen. Som exempel uppger lärarna att eleverna arbetar både i grupp och enskilt, reflekterar över sin kunskapsinläring i bygghallen i dagboksform, lär sig om ett hållbart byggande samt ett ergonomiskt förhållningssätt i idrotten. Eleverna uppger i intervju att de inte är bekanta med termen examensmål, men känner igen de kunskaper och färdigheter som framgår av examensmålen, och uppger att även om lärarna inte återkommer till dem regelbundet så finns de med i undervisningen. Som exempel berättar eleverna att de uppmanas av lärarna att vara kreativa när de besöker dem på APL.

2017-06-13

6 (13)

Dnr 40-2016:202

Samarbete mellan yrkeslärare och lärare i gymnasiegemensamma ämnen förekommer

Rektor uppger i intervju att skolan för några år sedan började arbeta med "case" som beskrivs ovan, som är ett ämnesövergripande samarbete mellan yrkesämnena och de gymnasiegemensamma ämnena som eleverna läser i åk 1. Rektor anser att elevernas kunskaper genom arbetssättet sätts i ett sammanhang, och att eleverna får en bättre förståelse för hur kunskaperna kommer att användas i deras yrkesroll, vilket rektor menar är en framgångsfaktor för skolan. Såväl rektor, lärare, och elever anser dock att det finns vissa utmaningar med att arbeta i "case". Lärare i de gymnasiegemensamma ämnena menar att det är en större utmaning för vissa elever och att det kan försvåra inläringen i enskilda ämnen, även om de flesta eleverna kommer in i arbetssättet efter ett tag. Rektorn anser att det nödvändigtvis inte är arbetssättet som sådant som utgör den främsta utmaningen utan snarare omställningen att gå från grundskola till gymnasiet.

Det finns konkreta exempel på ämnesintegrering, till exempel i form av så kallad infärgning

Av rektors- och lärarintervjuer samt inskickad dokumentation framgår att undervisningen i åk 2 bland annat ges i "Re(t)HiNk" som är skolans modell för undervisning i religionskunskap, historia och naturkunskap. Enligt lärarna så färgas, det vill säga att låta ämnen samspela med varandra inom undervisningen, yrkesämnet in i undervisningen. Rektor uppger att undervisningen i "Re(t)HiNk" bland annat tar upp tekniska landvinningar utifrån ett byggspektiv, energieffektivitet och historiska nedslag i husbyggnad.

Lärarna ger flera exempel på hur de arbetar med infärgning. Läraren i svenska uppger att hen försöker att använda texter som är relaterade till byggbranschen även om det är en utmaning att hitta lämpliga texter. Vidare uppger lärarna att eleverna i samhällskunskapen och engelskan får diskutera hur säkerheten skiljer sig åt mellan olika länder, genom att exempelvis titta på lagstiftning och säkerhetsutrustning, inslag som lärarna märker att eleverna uppskattar.

Yrkeslärarna anser att det är viktigt för dem att poängtera vikten av kunskaper i de gymnasiegemensamma ämnena för eleverna. I undervisningen lyfter de bland annat att det kommer arbetskraft från olika länder, och att det är viktigt att ha en förståelse för andra människor och kulturer. Vidare menar yrkeslärarna att forskning visar att många elever inte kommer att vara kvar i byggbranschen hela sitt yrkesverksamma liv och att det även av den anledningen är viktigt med kunskaper i de gymnasiegemensamma ämnena. Yrkeslärarna menar att kunskaper i matematik och svenska, men även engelskan, kommer in i

2017-06-13

7 (13)

Dnr 40-2016:202

byggämnet. De uppger att de bland annat kan planera om en lektion i ett byggämne om det har gått dåligt för eleverna på ett matematikprov för att få in lite "mer byggtänk" och på så vis underlätta för eleverna. Eleverna bekräftar att det finns ett gott samarbete mellan byggämnena och matematiken.

Det förekommer kollegialt lärande mellan yrkeslärare och lärare i gymnasiegemensamma ämnen

Rektor uppger i intervju att skolan i år arbetar med transformellt ledarskap inom det kollegiala lärande och att de har en förstelärare, som för närvarande är föräldraledig, som ansvarar för det kollegiala lärandet. Både yrkeslärare och lärare i gymnasiegemensamma ämnen uppger att de auskulterat hos varandra vid ett tillfälle tidigare i vår. Enligt lärarna utvärderas det genom en sammanställning som lämnas till rektor och diskuteras innan sommaren. Lärarna upplever auskultandet som positivt då de får nya infallsvinklar när de får se hur en kollega arbetar och hur eleverna agerar i andra ämnen. Lärarna uppger att de uppmuntras av rektor att besöka varandras lektioner i högre utsträckning, framför allt genom det uppstartade arbetet i modulbaserat lärande som enligt rektor visat sig vara ett lyckat upplägg på fordonsprogrammet. Därför väljer nu skolan att även införa det på bygg- och anläggningsprogrammet från och med ht -17. Enligt rektors verksamhetsredogörelse bygger det modulbaserat lärandet på tanken att det inte alltid behöver vara ordinarie lärare som undervisar i ett visst moment eller modul. En annan lärare ska enskilt eller tillsammans med ordinarie lärare kunna gå in och undervisa i en del av en kurs. I samband med uppstarten av arbetssättet har extra tid avsatts för att lärarna ska kunna ta del av varandras kompetens.

1.2 Ges eleverna möjlighet till helhet och sammanhang i sin utbildning genom att APL och den skolförlagda utbildningen ömsesidigt bidrar till att utveckla de kunskaper som framgår av examensmålen?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att elevernas möjligheter till helhet och sammanhang, genom att den skolförlagda utbildningen kopplas samman med det arbetsplatsförlagda lärandet, fungerar väl i vissa delar men behöver utvecklas i andra. Granskningen visar att lärarna knyter samman den skolförlagda delen av undervisningen med APL samt att skolan arbetar för helhet och sammanhang mellan skola och arbetsliv genom att regelbundet bjuda in företrädare från arbetslivet till skolan. Däremot visar granskningen att APL-handledarna saknar nödvändig kunskap om skolans författningar och sitt uppdrag, samt att det är oklart om den kunskap som skolan förmedlar till arbetsplatserna når fram till handledarna, så att de får den kunskap som behövs för att kunna erbjuda eleverna det stöd de behöver. Bedömningen av elevernas yrkeskunnande och fortsatta behov av lärande riskerar därmed att inte bli likvärdigt.

2017-06-13

8 (13)

Dnr 40-2016:202

Organisationen av APL bidrar i viss mån till helhet och sammanhang för eleverna

I intervju uppger yrkeslärarna att de väljer att lägga ut de kurser på APL som lämpar sig mest praktiskt, och att undervisningen i de teoretiska delarna sker på skolan. Yrkeslärarna anser samtidigt att det är viktigt att testa sig fram och kontinuerligt utvärdera vilka delar som bäst lämpar sig för APL. Rektor uppger att eleverna i åk 1 under en två veckor lång "praktik" får prova på den inriktning som de tror att de vill gå och därefter göra sitt val inför åk 2. Beroende på inriktning har eleverna mellan 18 och 26 veckors APL, vilket innebär att alla elever har utökad APL, något rektor anser är värdefullt för eleverna. Enligt eleverna uppmuntras de av lärarna att söka sin egen APL-plats men får en tilldelad av skolan om de inte hittar någon. Lärarna uppger att om eleverna själva hittar en APL-plats så besöker skolan platsen och gör en form av kvalitetssäkring, där de bland annat tittar på om det finns kollektivavtal och att nivån på arbetsuppgifterna stämmer överens med det skolan efterfrågar.

Eleverna uppger att de framför allt får förbereda sig praktiskt inför APL, de kontakter handledaren, får med sig matkort, tidkort där programmets kurser framgår, samt en APL-guide som vänder sig både till elev och handledare. Av APL-guiden, som Skolinspektionen tagit del av, framgår bland annat examensmål och de moment som eleverna kan möta på APL. I trepartssamtal stämmer sedan lärarna av vilka moment som klarats av samt antal timmar utifrån timkortet för att försäkra sig om att eleverna, enligt rektor, får en "blandad" APL-tid. Yrkeslärarna uppger att de inte har trepartssamtal varje gång de är ute och besöker eleverna, men att det inte är på grund av tidsbrist från deras håll. Lärarna anser att de har gott om tid avsatt för besök när deras elever är ute på APL, men att arbetsplatserna inte alltid prioriterar deras besök. Yrkeslärarna uppger att de informerar om utbildningen när de besöker arbetsplatsen, men att arbetsplatserna inte möjliggör en utbildning av handledarna på plats, då bland annat tid inte avsätts. En handledare uppger att hen inte gått handledarutbildning och inte heller kände till att det fanns en sådan. Vidare uppger handledaren att hen inte har träffat någon lärare eller i övrigt varit i kontakt med skolan utan att kommunikationen går via hens chef.

Lärarna knyter i sin undervisning samman den skolförlagda delen av undervisningen med APL och följer upp vad eleverna lärt sig under sin APL

Av lärarintervjuer framgår att eleverna inte har med sig några uppgifter från yrkesämnena ut på APL. Flera av lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena uppger att de återknyter elevernas kunskaper från APL till undervisningen i det egna ämnet. Som exempel nämner läraren i idrott och hälsa att hen skickar

2017-06-13

9 (13)

Dnr 40-2016:202

med eleverna en uppgift i att analysera sin arbetsplats ur ett ergonomiskt perspektiv. Lärare uppger att eleverna i samhällskunskapen haft som uppgift att utvärdera den psykosociala miljön på APL.

Skolan arbetar för helhet och sammanhang mellan skola och arbetsliv

Såväl elever, lärare och rektor uppger i intervju att det regelbundet kommer företrädare för arbetslivet till skolan. Som exempel nämner yrkeslärarna att ställningsbyggare varit på skolan och demonstrerat ställningsmontering och att fackförbund har föreläst om bland annat lön och arbetsmiljö. Yrkeslärarna berättar att skolan tar in de kompetenser de saknar, som exempelvis golvläggare. De anser att det är viktigt att den som utbildar i ett särskilt moment har såväl kunskaperna som engagemanget för att kunna förmedla kompetensen på bästa sätt till eleverna. Eleverna uppger att de får gå olika behörighetsutbildningar som exempelvis "heta arbeten" och liftutbildning, något rektor uppger är viktigt då det skapar en känsla av sammanhang eftersom eleverna kan delta i fler arbetsuppgifter ute på APL. En handledare uppger att det är positivt att eleverna numera går flera behörighetsutbildningar än vad de tidigare gjort. Enligt både lärare och elever får eleverna även göra studiebesök. Eleverna berättar att de bland annat har besökt närliggande byggarbetsplatser samt Stadshuset, där de fick se en planering av vad som kommer att byggas i Uppsala de närmaste åren.

2. Skapar rektor förutsättningar för samverkan mellan lärare på yrkesprogrammen och mellan utbildningens olika delar så att eleverna får den helhet och det sammanhang som behövs för att utveckla de kunskaper som uttrycks i examensmålen?

Enligt 2 kap. 9 § skollagen (2010:800) ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. I 2 kap. 10 § skollagen framgår att rektor beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 648) framkommer att [rektors] besluten kan röra exempelvis personalens ansvarsområden, schemaläggning eller barnens och elevernas fördelning på klasser eller grupper.

Av läroplanen för gymnasieskolan (Lgy 11) framgår att rektor som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att: samverkan mellan lärare i olika kurser kommer till stånd så att

2017-06-13

10 (13)

Dnr 40-2016:202

eleverna får ett sammanhang i sina studier, skolans arbete med kunskapsområdet, där flera ämnen ska bidra och samordnas så att de utgör en helhet för eleven.

2.1 Säkerställer rektor att innehållsliga och kulturella förutsättningar stödjer en sammanhållen utbildning?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorns arbete med att säkerställa att innehållsliga och kulturella förutsättningar stödjer en sammanhållen utbildning fungerar väl i vissa delar, men att det finns delar som behöver utvecklas. Granskningen visar att rektorn uppmuntrar samverkan mellan lärarna och att deras samarbete är prioriterat på skolan. Vidare visar granskningen att skolan har ett fungerande arbete när det gäller olikheter i kunskapssyn och värdegrund mellan skola och APL-platser.

Skolinspektionen bedömer däremot att rektor och lärare behöver göra ytterligare ansträngningar för att handledarna ska få nödvändig kunskap om skolans författningar och sitt uppdrag och därmed kunna erbjuda eleverna det stöd som de behöver. Detta är inte minst viktigt mot bakgrund av den omfattning som APL har i elevernas utbildning på bygg- och anläggningsprogrammet vid Yrkesplugget.

Rektorn uppmuntrar och prioriterar samarbete mellan yrkeslärare och lärare i gymnasiegemensamma ämnen

Både yrkeslärarna och lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena uppger att rektor uppmuntrar samarbete dem emellan. Enligt lärarna fungerar arbetslagsledaren som en länk mellan arbetslagen och rektor och är den som kommunikationen huvudsakligen sker via, samtidigt som lärarna menar att de ofta får en mer informell enskild återkoppling av rektor. Av intervju med rektor och lärare framgår att rektor håller sig informerad om "casemötena", som lärare i både yrkesämnena och gymnasiegemensamma ämnen deltar i, via mötenas protokoll. Yrkeslärarna uppger att det inte är några problem att förankra nya idéer hos rektor samt att han följer upp och är intresserad av hur det går.

Skillnader i synsätt och värderingar mellan arbetsplatser och skola synliggörs och behandlas i den skolförlagda delen av utbildningen

Yrkeslärarna anser att det finns ett behov av att diskutera yrkeskultur med eleverna, dels inför deras APL och de förväntningar som finns, men även att prata om upplevelserna efteråt. Yrkeslärarna uppger att eleverna ofta förväntar sig att mötas av en machokultur, men att de flesta elever tycker att det är en bra

2017-06-13

11 (13)

Dnr 40-2016:202

och öppen kultur, något som eleverna bekräftar i intervju. Eleverna menar att de ofta blir väl emottagna och inkluderade på sina arbetsplatser. De uppger dock att det finns arbetsplatser där uppdelningarna mellan olika yrkesgrupper är tydligare, exempelvis mellan de som är nya och de som arbetat där länge. Ett annat exempel som eleverna ger är att de kan bli hänvisade till en särskild plats i lunchrummet "där är praktikantbordet, där ska du sitta".

Yrkeslärarna anser att det bara de tio senaste åren hänt mycket med yrkeskulturen i byggbranschen, samtidigt som de menar att det finns en del kvar att arbeta med. Det finns fortfarande företag där värdegrundsarbetet mer utgör en pappersprodukt, något man "plockar fram om det skulle hända något" uppger yrkeslärarna. Rektor menar att det är viktigt att föra en dialog med de handledare som har en annan syn än skolan på vad eleven ska lära sig. Ibland handlar det även om språkbruk, att eleverna inte ska få smeknamn som till exempel "chippen". Rektor anser att skolan använder sig av de APL-platser som de är nöjda med, men yrkeslärarna uppger att det kan vara en svår balansgång då exempelvis vissa arbetsplatser kan erbjuda goda förutsättningar för eleverna på många plan samtidigt som de brister i sitt värdegrundsarbete. Det är inte alltid lätt att göra de rätta avvägningarna menar yrkeslärarna.

Läraren i svenska berättar att eleverna har med sig en svenskauppgift på APL där de bland annat ska reflektera över språkbruket på sin APL-plats. Uppgiften har väckt tankar hos eleverna och de har diskuterat upplevelserna på skolan efteråt, som exempelvis att språket mellan kollegor och kunden skiljer sig åt menar läraren. Varken elever eller lärare anser att kunskapssynen skiljer sig åt mellan yrkeslärare och lärare i gymnasiegemensamma ämnen. Eleverna uppger att de upplever att det råder en samsyn mellan lärarna eftersom de arbetar tillsammans.

Rektor behöver säkerställa att handledarna har den kunskap som de behöver för att kunna stödja elevernas utveckling

Rektorn och lärarna anser att handledarutbildningen är viktig men uppger att det är svårt att få handledarna att gå utbildningen då de inte ser några vinster med den, det är "produktion som gäller". Yrkeslärarna uppger att skolan numera jobbar med frågan direkt mot platschefer och personalansvariga och inte med den enskilda handledaren, vilket de hoppas ska resultera i att fler går handledarutbildningen. Rektor och en lärare går för närvarande Skolverkets handledarutvecklingsutbildning och lärare uppger att skolan kommer att göra en satsning till hösten. Som det är nu anser hen att skolan inte har gjort tillräckligt för att säkerställa att handledarna går handledarutbildningen.

2017-06-13

12 (13)

Dnr 40-2016:202

2.2 Ger organisation och ledarskap förutsättningar för lärare att samverka i syfte att skapa helhet och sammanhang i utbildningen för eleverna?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorn ger organisatoriska förutsättningar för att lärarna ska kunna samverka i syfte att skapa en utbildning där eleverna får helhet och sammanhang i sina studier. Granskningen visar att det finns tid för lärarna att samverka så att eleverna exempelvis får arbeta ämnesövergripande.

Skolans fysiska förutsättningar möjliggör och underlättar samverkan mellan yrkesämnena och gymnasiegemensamma ämnen

Lärarna uppger i intervju att alla lärare på skolan sitter i samma arbetsrum. Lärarna sitter i öppet kontorslandskap, två och två, en yrkeslärare med en lärare i gymnasiegemensamt ämne. Lärarna uppger att de uppskattar närheten till varandra då det bland annat underlättar spontana möten, även om de anser att det emellanåt på grund av ljudvolymen kan vara svårt att koncentrera sig. Eftersom skolan är liten så finns det en närhet till det mesta. Lärare och rektor uppger i intervju att det är ett dubbelt mentorskap på bygg- och anläggningsprogrammet i årskurs ett och två. Varje klass har en yrkeslärare och en lärare i gymnasiegemensamt ämne som mentorer, något lärarna upplever är positivt såväl för eleverna som för deras egna möjligheter att ha en mentorskollega att kunna bolla idéer med.

Det finns tid och möjlighet till samplanering mellan yrkesämnena och gymnasiegemensamma ämnen

Lärarna uppger att det finns tre programarbetslag på skolan. Av rektors verksamhetsredogörelse framgår att programarbetslaget för bygg- och anläggning består av yrkeslärarna och de lärare i gymnasiegemensamma ämnen som är mentorer. Arbetslaget träffas enligt rektor och lärare en gång i veckan. Vidare framgår av dokumentationen att tiden i programarbetslaget framför allt används till kollegialt lärande, pedagogisk utveckling och ledarskap- och grupp-dynamikträning. Lärare som undervisar i åk 1 träffas även de en gång i veckan för ett "case-möte" där man tittar på utveckling och genomförande av de "case" som är aktuella för perioden uppger rektor. I "casen" ingår såväl yrkeslärare som lärare i gymnasiegemensamma ämnen. Rektor och lärare uppger i intervju att yrkeslärarna och lärarna i de gymnasiegemensamma ämnena har samma mötestider. Enligt rektor finns det lärare som har efterfrågat det men att han anser att det är viktigt att det inte blir en uppdelning mellan lärarna utan att de måste samarbeta för att lyckas.

2017-06-13

13 (13)

Dnr 40-2016:202

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 13 juni ~~2017~~ redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits eller planerats utifrån de utvecklingsområden som myndigheten identifierat.

Huvudmannen ska dessförinnan, senast 1 september 2017, inkomma med en uppföljningsbar planering av hur man avser att arbeta för att förbättra de områden som Skolinspektionen identifierat som utvecklingsområden. Denna planering bör innehålla information om tydliga avstämningpunkter under arbetets gång.

Redogörelserna skickas till Skolinspektionen, Johanna Salomonsson, Box 3177, 903 04 Umeå per post eller per e-post, johanna.salomonsson@skolinspektionen.se samt skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 40-2016:202) i de handlingar som sänds in.

I ärendets slutliga handläggning har utredaren Ann-Sofie Svensson och juristen Ingegärd Hilborn deltagit.

2018
Rättelse enl.
FL § 26

/JS

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren
Enhetschef

Johanna Salomonsson
Utredare

Bilagor

Bilaga 1 Författningsstöd